

ἔσιν ἡλιοκαῆ. Οὕσα μειλίχιος καὶ μεγαλόδωρος, εὐπροσήγορος καὶ μετριόφρων, εἴλωσε τὸ σέβας καὶ τὴν ἀγάπην πάντων. Ἀγράμματος μὲν ὄλως ἀλλ' ὀξύνους καὶ εὐφυῆς, ἔχουσα μεγάλην πείραν καὶ πολλὰς πρακτικὰς γνώσεις, ἐτοιμότητα λόγου καὶ θάρρους, ἐξόχως παρὰ τῶν συμπολιτῶν τῆς ἐτιμᾶτο.

Εἰς ἅπαντα τὰ τοπικὰ τῶν Σπετσῶν συμβόλια προσεκαλεῖτο καὶ παρεκλήθητο μετὰ τοῦ Μέξη καὶ τοῦ Ἀνδρούτσου, τοῦ Μπόττση καὶ τοῦ Ἀναργύρου.

Ἄπαντες οἱ ὀπλαρχηγοὶ τῆς Πελοποννήσου ἐθαύμαζαν τοὺς εὐγενεῖς αὐτῆς τρόπους καὶ τὰ ὑψηλόφωνα αἰσθήματά της. Πάντοτε ἐξήτουν τὴν γνώμην της, ἢν καθήκον των θεώρουν νὰ ἐκπληρώσωσι. Κατὰ τὴν ἐπελθούσαν τότε διχόνοιαν ἡ Μπουμπουλίνα διὰ τοῦ τρόπου της καὶ τῆς πειστικότητος ἔπεισε τοὺς ὀπλαρχηγούς νὰ ὁμονοήσωσι καὶ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς θέσεις των. Ἄπαντα τὰ ἔθνη τὴν ἀνευφήμησαν καὶ τὴν ἐχαιρέτισαν ὡς ἡρωίδα, κατατάξαντα τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὴν χορείαν τῶν ἐνδόξων καὶ περιωνύμων γυναικῶν. Τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς Μπουμπουλίνας κλείομεν διὰ τῶν ἐξῆς ἐκφραστικωτάτων στίχων τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου ἐν τῇ *Τουρκομάχῳ Ἑλλάδι*

Ἡ Μπουμπουλίνα ἦτον ὠραία,
εἶχε τὰ δῆματα τιβαρὰ,
καὶ ὡς ἡ Ἄρτεμις κολοσσαία
ἐπεριπάτει καὶ φοβερά.
Μεγάλα εἶχεν ὄμματα Ἦρας
καὶ βλέμμα σπείρον γοργού; σπινθήρας.
Τὸ χρυσοκέντηταν ἔνδυμά της
ζώνη συνέσφιγγε ἀργυρά,
καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς τὰ πλευρά της
σπάθη ἐκρέματο ἠχηρά.

Ε. Α. ΜΕΡΙΑΤΗΣ.

Τὸ πρωτότυπον τῆς ἐπομένης ἐπιστολῆς κατέχει ὁ κ. ἀναγ. Ἀναγνωστόπουλος, τελειόφοιτος τῆς ἱατρικῆς, οὗτος προθύμως ἐχορήγησεν ἡμῖν αὐτὸ πρὸς δημοσίευσιν.
Σ. τ. Δ.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ

Ἀπὸ Ἀθήνας, τὴν 6^{ην} Φεβρουαρίου 1825.

Στρατηγὲ Γούρα,

Τὸν Σεπτέμβριον ἔλαβα εἰς Ναύπλιον παρὰ τοῦ Εὐγενεστάτου Ἐπάρχου τῶν Ἀθηνῶν, Κ^ο Σούτσου, προσκλητικὸν νὰ ἔλθω εἰς τὰς Ἀθήνας διδάσκαλος. Ἄλλ' ἐπειδὴ τότε μ' ἐμπόσαν κ' ὁ ἔφορος τῆς παιδείας καὶ ἄλλοι, νοζόντες συμφερότερον τὸ ν' ἀναδεχθῶ τὸ εἰς ἔργος συσταίνόμενον Κεντρικὸν Σχολεῖον, σκοπεῖν εἶχα νὰ μὴ δεχθῶ τὴν πρόσκλησιν κ' ἐγὰφως, ἂν δὲν μὲ κατεκυρίευσεν ἡ ἐκεῖ ἐπικρατούσα ἐπιδημία. Δικαίως δὲ εἰς Σίφνον, ὅπου ἐπῆγα πρὸς ἀνάρρωσίν μου, ἔλαβα καὶ ἕτερον προσκλητικὸν παρὰ τῆς ὀλομελείας τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Σχολείου. Τότε φοβούμενος νὰ εἰσέλθω θερύζουσαν ἐπιδημίαν, ἀπεφάσισα νὰ

ἔλθω, ἐνῶ δὲν εἶχα ἐλπίδα δραστηρίου καὶ σπουδαίας συνδρομῆς εἰς στερεώσιν καὶ βελτιώσιν τοῦ Σχολείου ἀπ' ἄλλον εἰμὴ μόνον ἀπὸ τὸν Ἐπαρχον, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζα προσωπικῶς ἀπὸ τὸ Βουκουρέστιον ἀκόμη, καὶ ἀπὸ τὴν γενναϊότητά Σου, τὸν ὁποῖον ἡ θεὰ Φήμη ἐκήρυξεν εἰς τὴν φωτισμένην Εὐρώπην ἀνδρείον πολεμιστὴν, καὶ τὴν ἀποφασίζετο νὰ διασαλίσει εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν ἀγαπώντων εὐλικρινῶς τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν εὐνομίαν αὐτῆς, καὶ νὰ συστήσῃ εἰς τὴν ἀγάπην αὐτῶν ὡς ὑπέρομαχον τῶν νόμων, τὴν μόνην πηγὴν τῆς κοινῆς καὶ μερικῆς ἐνὸς ἐκάστου εὐδαιμονίας.

Ἄλλὰ ποῖος δίκαιος κριτῆς τῆς συνεπειᾶς τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων δὲν θὰ Σὲ θαυμάσῃ, Γούρα, ὅταν ἀκούσῃ ἀπὸ τὴν ἐκατόμῳφνον φήμην, ὅτι καὶ εἰς τὸ μέσον τῶν θορόδων τοῦ Ἀρεως, ὄχι μόνον ἐνθυμείσαι, ἀλλὰ καὶ προνοεῖς διὰ τὸ Σχολεῖον, καὶ διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς Φιλομούσου Ἑταιρίας; Ναί, βέβαια θὰ Σὲ θαυμάσῃ διότι παιδιόθεν μακρυσμένος ἀπὸ πόλεις, ὅπου συνθίζουσιν μάλιστα νὰ ἐμφιλοχωρῶσιν οἱ ἐπαγγελομένοι τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας, δὲν νύτυχῃσαι νὰ στολίσης τὸν νοῦν Σου μὲ τῆς παιδείας τὰ καλὰ, καθὼς ἐσυνείθισες τὴν καρδίαν Σου νὰ μισῇ τοὺς τυράννους τῶν ὁμογενῶν Σου, καὶ μακαμεθανοὺς καὶ ψευδωνύμους χριστιανοὺς, καὶ ἐξήσκησες τὸν βραχίονά Σου νὰ τοὺς κτυπᾷ, καὶ ἐγύμνασες τὸ σῶμά Σου εἰς τὴν σκληραγωγίαν τὴν ἀπαραιτήτως ἀναγκαίαν εἰς τοὺς ἐπιχειριζομένους τὸ τοιοῦτον ἔνδοξον ἔργον.

Ἀφοῦ δὲ ἦλθα ἐδῶ, μετὰ δέκα ἡμέρας καὶ μετὰ δύο συνελεύσεις καὶ συνομιλίας μετὰ τῶν ἐνδημούντων Ἐπιτρόπων τοῦ Σχολείου, ἀπεφασίσθη νὰ ἀναδεχθῶ τὴν ἀρχιδιδασκαλίαν τοῦ Γυμνασίου καὶ τὴν ἐπιστασίαν τῶν ἀλληλοδιδασκτικῶν σχολείων. Μετὰ δὲ τοῦτο ἐπεσεκέφθη τὸ μόνον ἀκόμη εἰς ἐνέργειαν ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον ἐπειδὴ τὸ ἄλλο ἀκόμη δὲν ἄρχισε διὰ τὴν δυσκολίαν νὰ ἐτοιμασθῶσι τ' ἀναγκαῖα βάρβα. Ἐκεῖνο ἔχει ὑπὲρ τοὺς 250 μαθητάς, ἐνῶ εἶναι μόνον 140 χωρητικόν καὶ διὰ τοῦτο ὁ διδάσκαλος, ὁ κύριος Συνέσιος, ἀνὴρ ἄξιος εἰς τὸ ὅποιον ἐπαγγέλλεται ἔργον, ὡς εἰδήμων τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης κ' ἔμπειρος τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς μεθόδου, δὲν δύναται νὰ ρυθμίσῃ αὐτὸ τοιοῦτοτρόπως, ὥστε νὰ κινῶνται οἱ μαθηταὶ εὐτάκτως καὶ γοργῶς, καὶ αὐτὸς νὰ ἴδῃ τοὺς ἐλπίζομένους καρπὸς τῶν κόπων του. Καὶ τὰς μὲν ἐλλείψεις ταύτας θ' ἀναίρεσῃ ἡ σύστασις τοῦ ἄλλου ἀλληλοδιδασκτικοῦ σχολείου. Οἱ πίνακες ὅμως, τοὺς ὁποῖους ἐξέδωσεν ὁ κύριος Γ. Κλεόβουλος, εἶναι μόνον διὰ τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ δι' αὐτὴν ἀνίκαναί. Ὅθεν ἐλπίζομεν, ὅτι ὁ γενικὸς ἔφορος τῆς παιδείας, κύριος Γρηγόριος Κωνσταντάς, θὰ φροντίσῃ νὰ συν-

ταχθῶσι καὶ νὰ τυπωθῶσι πίνακες διὰ τὴν ἀριθμητικὴν (ἐπειδὴ τοὺς ὁποίους ἐξέδωσεν εἰς Ἰάσιον ὁ κύριος Γ. Κλειβούλος εἶναι μικρογράμματοι, ἔπειτα οὐδὲ τοὺς εἶδα εἰς τὴν Ἑλλάδα), διὰ τὴν καλλιγραφίαν, διὰ τὴν κατῆχσιν (ἐπειδὴ τὴν θρησκείαν, τὴν ἐξηλειωμένην σχεδὸν ἢ νεκρωμένην εἰς τοὺς ἡλικιωμένους πάσης τάξεως, πρέπει νὰ ἐγκολάψωμεν εἰς τὰς ἀπαλὰς τῶν νέων ψυχὰς), διὰ τὴν γεωγραφίαν καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν, ἔτι δὲ καὶ ὀδηγητικὴν. Ἐπειδὴ τ' ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα, ὅσα εἶδα εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐκτὸς τοῦ τῶν Ἀθηνῶν, εἶναι σκιά μόνον σχολείων, καὶ οἱ διδάσκαλοι ἀμαθέστατοι, ἂν κ' ἔχωσιν ἀποδεικτικὰ τῆς σπουδῆς των.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἀλληλοδιδασκτικῶν σχολείων. Εἰς δὲ τὸ Ἑλληνικὸν σχολεῖον, τὸ ἐπονομασθὲν Γυμνάσιον, συγχάζουσιν ὡς 25 μαθηταί, καὶ τὸ ἐπισκέπτονται κἀποτε ἄλλοι πέντε ἢ ἕξ. Αὐτοὶ ὅλοι εἶναι διηρημένοι εἰς τέσσαρας τάξεις· καὶ οἱ μὲν ἀκούουν Αἴσωπον, οἱ δὲ Ἰπποκράτην, τρεῖς ἤκουον Δημοσθένην καὶ δύο Ὀμηρον. Καὶ τὰς μὲν τρεῖς τάξεις ἐξέτασα καὶ ἤυρα, ὅτι ἄλλοι μόνις ἀναγινώσκουν καὶ γρατζουρίζουν, ἄλλοι ἀναγινώσκουν μὲν καὶ γράφουν, ἀλλὰ τὰς ἀρχὰς τῆς γραμματικῆς ἠμέλησαν ὡς μὴ ἀναγκαῖας τάχα, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ συγχέουσιν τὰ μέρη τοῦ λόγου συχνότατα. Εἰς τοιοῦτους λοιπὸν μαθητὰς δὲν ἔκρινα χρήσιμον νὰ παραδῶσω οὔτε φιλοσοφίαν οὔτε ἱστορίαν, τὰ ὁποῖα ἀνεδέχθησαν κατὰ ζήτησιν τῶν ἐπιτρόπων νὰ παραδίδω, ἐὰν πρότερον δὲν τοὺς προγυμνάσω εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ εἰς τὴν γραφὴν. Ἐπειδὴ πῶς δύνανται νὰ καταλάβωσι τὰ ὅσα ὁ διδάσκαλος ἀπὸ τὴν διδασκαλικὴν καθέδραν λέγει, ἐνῶ δὲν ἠξέουρον τὴν ὕλην τῆς γλώσσης, δὲν λέγω τοὺς τεχνικούς ὅρους; ἢ πῶς θὰ ἐξαρκέσωσι ν' ἀντιγράψωσι τὸ κείμενον τῆς παραδόσεως, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἦναι ὀλιγώτερον ἀπὸ ἡμίσειαν κόλλαν; Ἐπειδὴ βιβλία διδασκτικὰ δὲν ἔχομεν εἰς τὴν γλῶσσαν ἡμῶν οὔτε διὰ τὴν ἱστορίαν οὔτε διὰ τὴν φιλοσοφίαν· διότι ἡ τοῦ Λομερῶνος Ἱστορία, ἢ μεταφρασθεῖσα παρὰ τοῦ κυρίου Α. Σταγειρίτου, εἶναι παντάπασιν ἀνεπιτηδεῖα, καὶ ὡς τοιαύτη πρὸ πολλοῦ λησμονημένη καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Γαλλίαν, ὅπου κοίτεται πλέον εἰς τὴν κόνιν τῶν βιβλιοθηκῶν δίκαιτα τῶν σαρκῶν· ἔπειτα κ' αὐτὴν δὲν τὴν ἔχομεν. Τὰ δὲ στοιχεῖα τῆς φιλοσοφίας τοῦ ἀββᾶ Σουαβίου, τὰ μεταφρασμένα παρὰ τοῦ κυρίου Γρηγορίου Κωνσταντᾶ, εἶναι μὲν ἀνώτερα τῆς καταληπτικῆς δυνάμεως ἀρχαρίων, πλὴν δὲν εὐρίσκονται.

Σκοπὸν λοιπὸν ἔχω αὐτοὺς μὲν τοὺς μαθητὰς νὰ διαίρῶ εἰς τρεῖς μόνον τάξεις, εἰς τὰς ὁποίας νὰ κατατάσω καὶ ἄλλους, ὅσοι θὰ ἔρχονται εἰς τὸ ἐξῆς. Καὶ παρὰ τὴν Ἑλληνικὴν

γλῶσσαν καὶ τὴν γραμματικὴν αὐτῆς ἕως εἰς ἕξ μηνῶν διάστημα θὰ παραδῶσω ἐπιτομὴν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας. Ἀπὸ δὲ τοὺς μαθητὰς τοῦ ἀλληλοδιδασκτικοῦ σχολείου νὰ ἐκλέξω ἕως πεντήκοντα, ἔσοι ἀναγινώσκουσιν ὁπωσθῶν καὶ γράφουσι, διὰ νὰ σχηματίσω μίαν τάξιν. Εἰς τούτους θὰ παραδῶσω τὰς στοιχειώδεις ἀρχὰς τῶν εἰς τὸ κοινωνικὸν βίον ἀναγκαίων γνώσεων κατὰ τὴν Σωκρατικὴν μέθοδον, αἱ ὁποῖαι ἐμπεριέχονται εἰς τὴν πρώτην περίοδον τῆς παιδικῆς ἐγκυκλοπαιδείας, ἐκδομένης παρ' ἐμοῦ καὶ Γ. Λασάνη. Ἐπειδὴ ὅμως ἐκ τῶν μαθητῶν πολλοὶ εἶναι γυνέων ἀπόρων, καὶ δὲν ἠμποροῦν ν' ἀγοράσωσι τὰ βιβλία, ἔστειρα οἱ ἐπίτροποι νὰ στείλωσιν εἰς Σύρον πεντακόσια γρόσια, διὰ ν' ἀγορασθῶσιν ὅσα σώματα εὐρίσκονται ἐκεῖ, καὶ ἀπ' αὐτὰ νὰ δίδωνται δωρεὰν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἐπιμελεῖς· ὅσα δὲ σώματα χρισθῶσιν, ἐγὼ τ' ἀποδίδω εἰς τὸ σχολεῖον τὴν ἄνοιξιν, ὅτε προσμένω νὰ μοῦ ἔλθωσιν ἀπὸ τὴν Ὀδησὴν ὡς 300 σώματα.

Ἐπειδὴ λοιπὸν θὰ μᾶς χρειασθῆ καὶ ἄλλο ἀκροατήριον, καὶ τοῦ Γυμνασίου οἱ πόροι δὲν ἐξαρκούσιν εἰς ἐξοικονόμησιν, ζητῶ παρὰ Σοῦ 4000 γρόσια, τὰ ὁποῖα θὰ ἐξοδευθῶσι δι' αὐτὸ τοῦτο καὶ εἰς ἄλλα τινα ἀναγκαῖα εἰς τὸ πρῶτον ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον. Τὰ ζητῶ παρὰ Σοῦ ὡς ἐτοιμοτάτου εἰς τοιαύτας ἀγαθοεργίας, κ' ἐγὼ, ὡς δείγμα τῆς πρὸς διδασκάλους ἀπροκαίστου εὐνοίας Σοῦ. Δὲν ἐκαταδέχθη δὲ νὰ κάμω τοιοῦτον ζήτημα εἰς κενεὰ ἀπὸ τοῦς ὀλίγους ἐδῶ προκρίτους καὶ πλουσίους· ἐπειδὴ ἐπαραινίσησα ἕνα νὰ ἐλέησῃ ἕνα παιδάριον, κ' ἐκεῖνος τὸ ἀπέπεμψε μὲ ἐξουθενητικούς λόγους· ἀποσιωπῶ δὲ τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανὰ καὶ τὰς ἀτεκνωμένας μητέρας τῶν ἀποθανόντων εἰς τὴν ἄλωσιν τοῦ φρουρίου, αἱ ὁποῖαι, ὅπου καὶ ἂν προστρέξωσιν ἐδῶ, εὐρίσκουσιν εἰρωνικὰς παρηγορίας.

Βλέπω δὲ, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ μου λαμβάνει ἔκτασιν ὡς πρὸς ἄνδρα τόσον πολυάσχολον, ὅσον εἶσαι Σὺ, Γούρα, τολυπεύων κακὸν ὄλεθρον εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως καὶ πατρίδος, τοὺς ὁποίους τόσον καιρὸν τώρα ἔσωσεν ἡ κακνῶνια δημοβόρων ἀνθρώπων. Ὄθεν σπεύδω νὰ τὴν τελειώσω, εὐχόμενος εἰς Σὲ νὰ γείνης ἄξιος τῶν ἐλπίδων, ὅσας τρέφουσι περὶ Σοῦ οἱ ἀληθινοὶ φίλοι τῆς εὐνομίας, ἀφοῦ Σὲ εἶδαν τρέχοντα μὲ τὴν προθυμίαν, ὅπου ἡ Σ. Διοίκησις Σ' ἔκαρξε, καὶ πατάξαντα μὲ τὴν ἀνδρίαν τοὺς τολμήσαντας ν' ἀντισταθῶσιν εἰς τὰ ὄπλα, ὅσα ἡ πατρίς Σὲ ἐμπιστεύθη, καὶ γινόμενον πρὸς τοὺς συστρατήγους καὶ παντὸς βαθμοῦ στρατιωτικούς ἀρχηγούς παράδειγμα πειθαρχίας, χωρὶς τὴν ὁποῖαν, ὅσον ἀνδρείότεροι εἶναι οἱ στρατιῶται, τόσον ἐπιβλαβέστεροι γίνονται καὶ εἰς τὴν πατρίδα καὶ εἰς ἐκυτοῦς.

Υγίαινε, νίκα, καὶ λάμπρυνε καὶ τὴν πατρίδα καὶ τ' ὄνομά σου!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ.

ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν "Ἀνατολικὴ ἀναθολογία" θὰ δημοσιευθῶσιν ἐν τῇ "Εστία" διάφορα ἀραβικὰ ἄσματα καὶ ἀνεκδοτὰ σαχυολογηθέντα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ Journal Asiatique, τῆς γερμανικῆς Zeitschrift der morgenländischen Gesellschaft καὶ διαφόρων χρηστομαθειῶν τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν.

Σ. Τ. Δ.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Πότε ὁ θάνατος εἶναι ἀνγκυάλος.
(Ἀραβικόν).

Ἡρώτησάν ποτε τὸν Βουζουρτζμίρ· «Ποῖον τὸ ἄριστον τῶν δώρων, ὅπερ ὁ Θεὸς χορηγεῖ τῷ ἀνθρώπῳ;» — «Νοῦς ὀρθὸς ἔμφυτος», ἀπεκρίνατο ἐκεῖνος. — «Καὶ ἂν ὁ ἀνθρώπος δὲν ἔλαβε τοιοῦτον, τί πρέπει νὰ ἔχη;» — Παιδεῖαν, ἢ ὀφείλει εἰς τοὺς ἄλλους νὰ μεταδίδῃ. — «Καὶ ἂν στερῆται παιδείας;» — «Πρέπει τότε νὰ ἔχη καλὸν χαρακτῆρα, δδηγούντα αὐτὸν εἰς τὸ ν' ἀγαπᾷ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ φέρεται καλῶς πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ὡς καὶ πρὸς τοὺς φίλους αὐτοῦ.» — «Καὶ ἂν δὲν εἶναι πεπρωκισμένος διὰ τοιοῦτου χαρακτῆρος;» — «Ἄς καλύπτῃ τότε διὰ τῆς σιωπῆς τὰ ἐλαττώματά του.» — «Ἄλλ' ἂν δὲν δύναται νὰ σιωπᾷ;» — «Τότε πλέον ἄς ἀποθάνῃ ἐν πάντων τῶν προτερημάτων τούτων στερῆται, ὁ θάνατος εἶναι αὐτῷ προτιμότερος τῆς ζωῆς.»

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Τοῦ παρελθόντος αἰ ἀναμνήσεις ὁμοιάζουν χλοερὰν ὄσιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀναπαύομεθα μεταξὺ τῶν περισπασμῶν τοῦ παρόντος καὶ τῆς ἀβεβαιότητος τοῦ μέλλοντος. Ἡ σήμερον κατέχεται ἡδὴ ὑπὸ μεταμελείας ἢ ἐλπίδος, ὁμοιάζει ἄνθος μαχαμμένον, κύλικα κενὴν πρὸς ἡν μάτην πλησιάζομεν τὰ διψαλέα μας χεῖλη· ἢ χθὲς ἦτον ἐν δάκρῳ ἢ ἐν μειδίματι, ἦτον ἄνθος τοῦ ὁποίου ἀπλήτως ἀνεπνεύσαμεν τὰ μύρα, κύλικ' ἢν μέχρι πυθμένους ἐξεκενώσαμεν. Ἀλλὰ διατί ὁ ἀνθρώπος δὲν δύναται νὰ ἐνοήσῃ, νὰ ἀπολαύσῃ καὶ ἐκτιμῆτῃ τὴν εὐτυχίαν, καθ' ἣν στιγμὴν ἢ καλῆ αὕτη θεὰ θίγει αὐτὸν διὰ τῆς μαγικῆς ῥάβδου μειδιῶσα; Διατί εἶναι καταδικασμένος νὰ μὴ γνωρίζῃ ἄλλην εὐτυχίαν εἰμὴ τὴν ἀνάμνησιν παρελθούσης εὐτυχίας; Διατί χθὲς, ὅτε ἤμεθα εὐτυχεῖς, δὲν ἠδυνήθημεν νὰ παρατείνωμεν τὴν ἡμέραν, τὴν ὥραν, τὸ δευτερόλεπτον ἐκεῖνο, λείγοντες καὶ τὴν τελευταίαν σταγόνα; Αὖριον πλέον θέλει εἶναι πολὺ ἀργά, ἢ ἐπιούσα θέλει καὶ πάλιν ἀνήκει εἰς τὰς ἀναμνήσεις, εἰς τὰς ἐλπίδας. Χθὲς καὶ Αὖριον, Ἀνάμνησις καὶ Ἐλπίς, ἰδοὺ ἡ ζωὴ μας. Εὐτυχεῖς δὲ ἐκεῖνοι, οἵτινες δύνανται νὰ συνενώσουν τὰς τέσσαρας ταῦτα; λέξεις, διότι οὗτοι μόνον ἐγνώ-

ρισαν τὴν εὐτυχίαν. Ἀλλὰ διατί ἀναμνησκόμεθα μετὰ τόσου πόθου τὸ παρελθόν; Εἴμεθα ἄρα δυστυχέστεροι σήμερον ἢ χθὲς, ἢ κατοικοῦμεν ἐν ὑπερώῳ, ἐνῷ πρὶν ἐν παλατίῳ; Ὅχι! μεθ' ὅλας τὰς λαμπρότητας τῆς σήμερον μεθ' ἠδονῆς ἐνθυμούμεθα πάντοτε τὰς ταλαιπωρίας τοῦ παρελθόντος! Χθὲς εἴμεθα νεώτεροι ἢ σήμερον, καὶ χθὲς ἐφερόμεθα ἐπὶ τῶν χρυσῶν πετρῶν τῶν ὀνείρων! (Ἀλωθῆτας).

ΜΗΤΡΙΚΗ ΤΥΦΛΩΣΙΣ

— Γιατί μαδιέται πέρδικα καὶ κλαῖς μετὰ τόσην πόνο;
— Πῶς νὰ μὴν κλαίω, κυνηγέ, ὅπου βαστάς τουφέκι,
καὶ θαύρης τὰ παιδάκια μου ποὺ παίζουσι παρῆκει.
— Πῆς τί σημάδια ἔχουσι καὶ δὲν σοῦ τὰ σκοτόνω.

— Ἄμα τὰ ἰδῆς ἀντίκρου σου εὐθύς θὰ τὰ γνωρίσης:
εἶναι περίσια ὄμορφα καὶ περπατοῦν μετὰ χάρι·
Ἄλλα περδίκια σὰν αὐτὰ δὲν παίζουσι ἐν τῷ χορτάρι·
σκότονε τ' ἄσχημα πουλιὰ, τὰμορφα μὴν τὰγγίσης.

Δὲν ἄργησε ὁ κυνηγὸς κοντὰ τῆς νὰ γυρίσῃ·
εἶπε ἔς τὸ χεῖρ' ὀμῶν μικρὰ περδίκια σκοτωμένα.
— Παιδάκια μου, τί μῶμελλε τὴν ἔρημη ἐμένα,
νὰ μετὰ γέλασῃ ὁ κυνηγὸς καὶ νὰ σὲς τουφεκίσῃ!

— Μόνη σου φταῖς, κ' ἢ συμφορὰ, ὦ πέρδικα, σοῦ πρέπει,
γιατί πῶ ἄσχημα πουλιὰ δὲν εἶδα ἔς τὴν ζωῆ μου.
— Τῆς δόλιας, μού'φυγε ἀπ' τὸν νοῦ πῶς ἔτ' ἀκριβὸ παιδί μου
Ἐγὼ θὰ βλέπω εὐμορφεῖς ποῦ ὁ ξένος δὲν ταῖς βλέπει.¹

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οἰνοπόται, ζυθοπόται καὶ ῥακοπόται
λαοὶ τῆς Εὐρώπης.

Οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης προσφωδῶς δύνανται νὰ διαιεθῶσι, λέγει ἐπίσημος ἰατρὸς ἐν Βοημίᾳ, εἰς οἰνοπότας, ζυθοπότας καὶ ῥακοπότας. Οἰνοπόται εἶνε οἱ Ἴσπανοὶ, οἱ Γάλλοι, οἱ Ἴταλοὶ καὶ οἱ Ἕλληνες (!). Ζυθοπόται εἶνε οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν γερμανικὴν φυλὴν ῥακοπόται δὲ οἱ Πολωνοὶ καὶ οἱ Ρῶσοι. Ὅτι τὸ ὑπερβολικὸν ψυχὸς ἀναγκάζει τοὺς Ρῶσους χωρικοὺς νὰ ρακοποτῶσι πλείετον ἄλλων λαῶν, φάνεται ἐκ τῆς κατὰ τὸ 1872 προσόδου τῶν οἰνοπνευμάτων, ἧτις ἀνέβη εἰς 179,000,000 βουβλίων, τουτέστιν εἰς τὸ τρίτημόριον τῆς ὅλης προσόδου τῆς μεγάλης αὐτοκρατορίας. Τὰ κακὰ στόματα λέγουσιν ὅτι αὐταὶ πολλάκις αἱ ἀρχαὶ ἐφέλκονται τοὺς χωρικοὺς εἰς τὰ ῥακοπωλεῖα ὅπως ἀξήσωσι τὰ εἰσοδήματα τοῦ κράτους. Σκανδαλωδέστερα ὅμως καὶ ἀπάνθρωπος εἶνε ἡ διαγωγὴ τῶν Ἀγγλῶν καὶ ἄλλων ἐν τῷ νέῳ κόσμῳ οἰκιστῶν, οἵτινες μεταχειρίζονται τὴν ῥακὴν ὡς προσφορότατον πολεμικὸν ὄπλον κατὰ τῶν βαρβάρων. Ἀπὸ τινῶν ἐτῶν παρετηρήθη ὅτι ἐν Ἀμερικῇ, ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ ἐν Ἀφρικῇ οἱ πόλεμοι τῶν λευκοχρόων πρὸς τοὺς ἑτεροχρόους γίνονται σπανιώτεροι, πανταχοῦ δὲ οἱ ἡμιάγριοι λαοὶ ὑποχωροῦσι τοῖς Εὐρωπαίοις καὶ φυληδὸν ἐξαρ-

1. Ἀναμνησις Βυζαντίου.